

Дуденко Т. В.,

асистент кафедри цивільного права № 1
Національного юридичного універси-
тету імені Ярослава Мудрого

**ЩОДО НЕОБХІДНОСТІ УНІФІКАЦІЇ
НОРМАТИВНОГО ВИЗНАЧЕННЯ
ПОНЯТТЯ «КУЛЬТУРНІ ЦІННОСТІ»
В ЗАКОНОДАВСТВІ УКРАЇНИ**

Сьогодні, в умовах становлення моделі ринкової економіки, все частіш спостерігається тенденція до появи ринків нових товарів, що раніше

не брали участі в цивільному обороті. До таких товарів, безперечно, варто віднести культурні цінності, обсяг ринку яких (арт-ринку) з кожним роком розширюється. Окрім цього, останнім часом предмети мистецтва стають одним з найбільш привабливих інструментів інвестування.

Збільшення кількості правочинів, пов'язаних з предметами мистецтва, а також існування поряд з цим такого негативного явища як «чорний ринок предметів мистецтва» актуалізує проблематику правової природи культурних цінностей як об'єктів цивільних прав, правових засад їх участі у цивільному обороті.

Термін «культурні цінності» широко застосовується як в суспільних так і в юридичних науках. Але на сьогодні в законодавстві України немає однастайності у використанні термінології. Так, Закон України «Про культуру» від 14.12.2010р. №2778-VI (далі Закон) застосовує цілу низку визначень, зокрема, вітчизняний (національний) культурний продукт, культурні блага, культурні цінності, національне культурне надбання, об'єкти культурного призначення. Наслідком чого є відсутність розуміння, що саме є «культурними цінностями».

Вітчизняний (національний) культурний продукт визначається законодавством як створені (надані) вітчизняним виробником культурні блага і культурні цінності. Тобто надається декілька ознак: по-перше, це створена річ; по-друге, це річ створена безпосередньо вітчизняним виробником; по-третє, це має бути або культурне благо або культурна цінність.

Законодавець також розрізняє поняття «культурні блага» та «культурні цінності». Треба зазначити, що культурні блага не є культурними цінностями й перебувають на іншому рівні суспільної значущості, задовольняючи повсякденні культурні потреби суспільства (частина 8 статті 1 Закону).

Сукупність культурних цінностей створює у своїй масі «національне культурне надбання», яке визначається законом, як сукупність унікальних культурних цінностей, об'єктів культурної спадщини, що мають виняткове історичне значення для формування культурного простору України.

Проводячи розмежування між визначеннями, які наводяться в Законі можна стверджувати, що національне культурне надбання виводиться законодавцем на найвищий рівень культурного продукту. Поряд з терміном «культурні цінності» додається ще й термін «об'єкт культурної спадщини», який цим Законом не визначається. Його поняття наво-

диться окремо в Законі України «Про охорону культурної спадщини» від 08.06. 2000 року N 1805-III.

Таким чином, зазначене вище підкреслює потребу у виробленні єдиного універсального правового поняття «культурні цінності» в законодавстві України, виходячи, насамперед, з необхідності забезпечення їх участі як об'єктів цивільного права в цивільному обороті.